

AK-29

Zvláštní příloha čísla 11. : Rodný kraj

Autor Jiří Kačur

Kennst Du das Land noch...Znáš přeci ten kraj

Nebo to také může vypadat takto. Znáš ještě ten kraj nebo znáš ten kraj ještě a ještě se vám může přihodit, že ono ještě vám začne připadat hodně podezřele a to se může stát tak, že si ho začnete potichu opakovat ještě, ještě, ještě, ještě a najednou tu máme ještěra a Ještěd a ještěrku a cosi co zní tak trochu čínsky a to jsme se začali věnovat jenom trochu podrobněji pouze jednomu slůvku. Copak se nám asi přihodí, když zaměříme svoji pozornost na něco tak neurčitého jako Rodný kraj a v mém případě se bude jednat o Bruntálsko...

Při návratu domů do rodného kraje můžeme použít paměť nebo také zeměpisný atlas anebo nasednout do vlaku, ale v posledku to vyjde asi nastejno, protože výsledek bude cosi přízračného, rozplývavého a nenahmatatelného jako třeba čas, který ať tak či onak našemu návratu budeme muset věnovat a já bych pro začátek otevřel atlas... tak se na to podívejme, na jihu je Bruntálsko a Jesenicko ohraničeno hanou a tohleto větší kolečko bude patrně Olomouc a tady na severu máme Slezsko, zelená se nám to na mapě až k modrému Baltu a směrem na východ máme řeku Odru a Beskydy a nad nimi Ostravu a na západě strmí se Javorníky, no z mapy bychom toho při troše snahy mohli vyčíst opravdu hodně a pokud bychom chtěli být důslední nic nám nebrání abychom si vedle atlasu otevřeli vhodného turistického průvodce třeba Severní Moravu z nakladatelství Olympie, nějaké starší vydání, řekněme tak z osmdesátých let... a vida vida tak v Bruntále máme velký zámek a prý to svého času patřilo řádu Německých rytířů a celá oblast spadala pod Sudety, takže tady vlastně žili hlavně Němci... a najednou se začínají vynořovat vzpomínky jakoby se ona slůvka z průvodce proměnila v plovoucí trosky ze ztroskotaného, jichž se bledé a zpola utonulé vzpomínky mohou zachytit a vynořit se na chvíli nad rozbouřenou ledovou hladinou...

Jasně, tak to bude ten malý červený domeček na mapě, to bude onen zámek a copak to máme tady... Karlova Studánka a v průvodci se praví lázně a tak si pomalu zaplňujeme hlavu různými slůvky jako Moravolen, Bílá Opava, Vrbno pod Pradědem a za nimi v mém případě vykukují jakési rozplzlé přízraky a pomalu si začínám připadat jako bych byl ve svém současném bytě obklopen různými důvěrně známými předměty jako moje postel a můj koberec a moje talíře, jejichž zdánlivá blízkost je v důvěrném vztahu se vzdáleností mých vzpomínek na můj rodný kraj, přičemž ze všeho a ode všeho nejvzdálenější je ono potměšilé přivlastňovací zájmeno můj i se svými neméně potměšilými mluvnickými tvary, protože s postupem let zjistí, že mi svým způsobem nepatří ani moje, zase je tady ta mrška, myšlení natož aby mi mohl patřit nějaký talíř nebo nějaká vidlička či dokonce celá rodný kraj, který jsem opustil již před mnoha lety, abych jej nahradil podobně přízračnou Prahou, která má společné s Bruntálem to, že se v ní, stejně jako tam, nachází můj pokoj. Ten bruntálský se jistým způsobem prolíná s tím pražským, v němž na jedné ze stěn visí obraz, který namaloval dnes již mrtvý otec mého přítele z mládí, s nímž jsem se pochopitelně již léta neviděl a mám pocit, že spolu už do konce života nepromluvíme slovo, aniž by se mezi námi vlastně něco zásadního stalo, ale nejsme přeci u psychoanalytika, nýbrž stojíme spolu v mém pražském bytě před obrazem, na němž zpočátku můžeme pozorovat pouze tmavé pruhy barev, temně zelená se tu prolíná s hnědou a vrchní, větší část je plná různých odstínů fialové, ale popisujte obraz slovy, vždyť je to stejně marné úsilí jako vylíčit slovy Rodný kraj. Já tam ale vidím západ slunce nad jedním kopcem, kterému jsme říkali kóta, kolem kterého musíte projet,

pokud do Bruntálu přijíždíte od Šumperka a pokud byste tamtudy přijížděli někdy v osemdesátých letech, patrně byste jeli ve škodovce, patrně 110 nebo 100 nebo autobusem Karosa, tak byste poté, co byste projeli kolem Kóty museli minout rozsáhlá kasárna, kde v té době sídlila sovětská posádka... takže na stěně mi visí obraz namalovaný mrtvým mužem z Bruntálu a těch mrtvých spojených s tím městem je více a stejně jako onen dávno opuštěný pokoj straší v mojí hlavě. Spíše jenom v pozadí mlčí, málokdy si na ně vzpomenu. Takže co přátelé, znáte či neznáte svůj Rodný kraj anebo jinak znáte či neznáte svůj byt? Copak se v něm asi děje, když otočíte klíčem v zámku a chvatně vyrazíte ranní mlhou na autobusovou zastávku, či na nádraží, abyste byli v devět či v osm v práci? Navíc ony důvěrně známé místnosti mají hned několik stupňů existence, ale nechci se zaplétat do filosofických úvah, ale přesto tu máme váš byt ve vašem podvědomí a ve vzpomínkách a kousek kuchyně vidáte možná dennodenně, když otevíráte peněženku, protože vaše žena byla vyfocena před lety právě v této kuchyni a vy tu fotografii nosíte v peněžence, ale i když na svůj byt právě nemyslíte, tak musí přeci nějak být, vždyť se do něj večer vrátíte a najdete ho na stejném místě jako předevčírem a potom tu jednoho dne bude váš byt plný cizích lidí a někdo bude brutálně sypat obsah šuplíků z vašeho psacího stolu do pytlů, po zemi se možná budou povalovat fotografie vašich rodičů z doby, kdy jste ještě nebyl na světě a copak to máme, řekl si stěhovák nesoucí další pytle odpadu ven před dům a zvedl vaši starou fotografii ze základní školy, jste na ni i se svými spolužáky vyfocen před vchodem... ono by se těch forem existence vašeho pokoje vážně našlo bezpočet a s Rodným krajem je to stejné, tudíž raději zanechám marných pokusů nějak se mu přiblížit, zavírám atlas i průvodce, ale jasně cítím, že za mými zády visí obraz ...,

Rodný kraj, přiblížení druhé, sentimentální, aneb setkání po letech... může to být něco na způsob setkání spolužáků se základní školy řekněme po dvaceti letech anebo návštěva hrobu prarodičů na místním hřbitově anebo čistě přitroublý pokus oživit si místa spojená s dětstvím při několikadenním pobytu v rodném městě anebo to také může vyplynout ze setkání s rodákem, nejlépe právě spolužákem na rušné velkoměstské ulici nebo to může proběhnout v nevtíravé formě volného proudu asociací, aniž by kurva někdo pořádně věděl, co to ty posrané asociace jsou, jež se rozproudily při nečekaném objevu alba rodinných fotografií, což se vlastně přihodilo právě mně, neboť jsem při úklidu komory objevil igelitovou tašku a hle, byla plná různých fotografií, které jsem si přinesl ze Žižkova poté, co jsem vyklidil jednu garsoniéru, v níž shodou okolností žila moje máti, kterou jsem tam jednoho dne, poté, co jsme s policisty prokopli dveře objevil mrtvou. Objevil jsem tam vlastně jenom bledou, modrou nohu trčící zpod peřiny, potom už jsem raději neobjevoval nic a čekal venku na schodišti nevábného žižkovského činžáku na příhod pohřebáků, kteří si odnesli nejenom máti nýbrž i spoustu zlatých náramků, jež moje máti ráda nosila a měla je vlastně stále na sobě, ale nasrat na náramky...a hle tu to máme, fotografie mých vesnických příbuzných z otcovy strany z Milotic nad Opavou, otec pocházel z východního Slovenska, Medzilaborce, Rusíni... po válce jeho rodina, chudí jako kostelní myši, zabrala jeden dům právě v Miloticích... Němci byli odsunuti a je úplně jedno jestli právem či neprávem, co s tím nadělám, ale mé vzpomínky se tak mohly obohatit o ne jeden zajímavý obraz z vesnického života... ale nechme pytel pytle a pojďme se blíže podívat na onen neuskutečněný sjezd spolužáků, kterému jsem se vyhnul, ačkoli bych je vlastně rád viděl, ale prostě si raději některé situace raději představuji než abych je prožíval.